

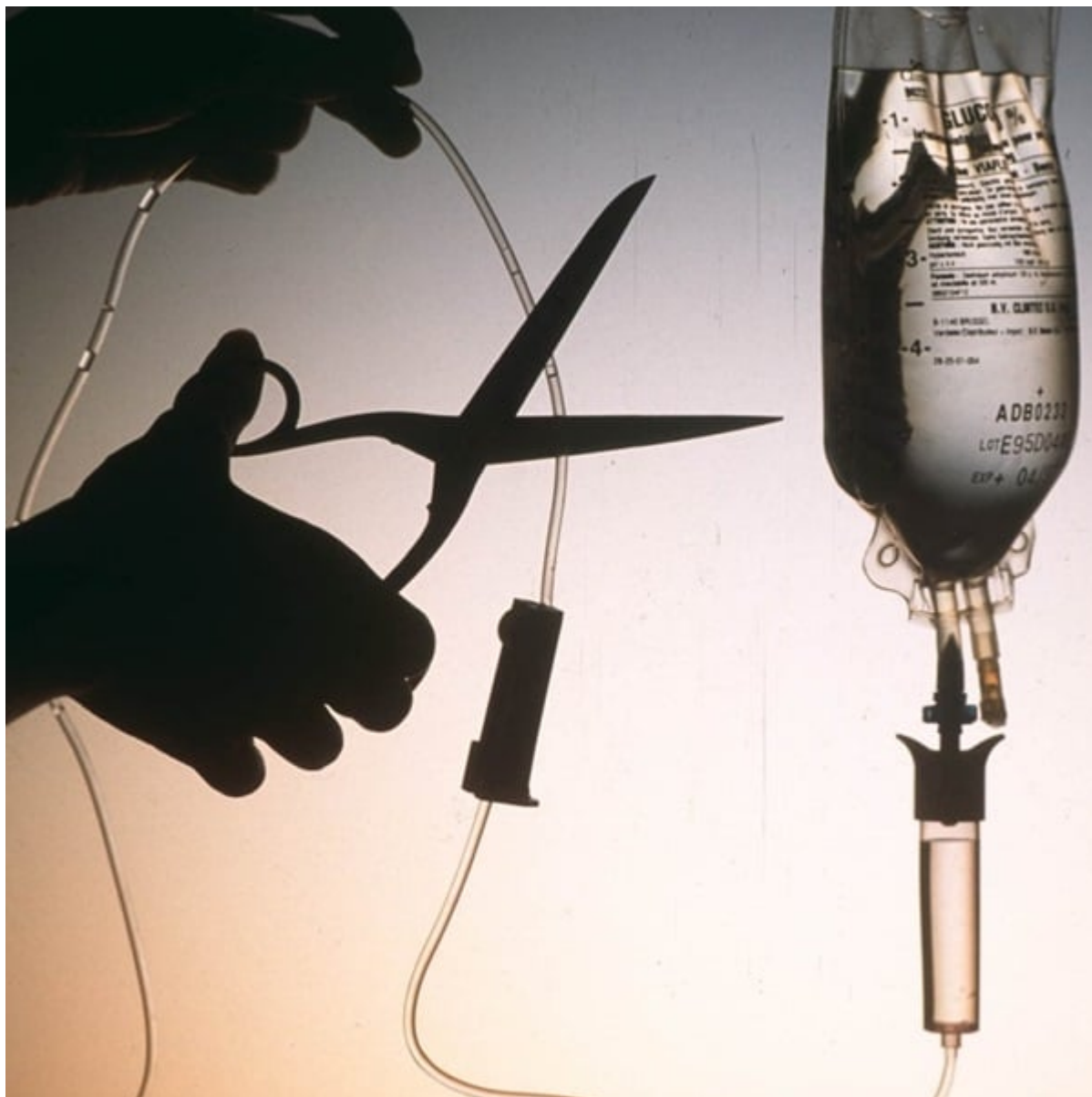
Οι κοινωνικές συνιστώσες της Ευθανασίας (Δρ. Γεώργιος Μαθιουδάκης, Διευθυντής Πνευμονολογικής Κλινικής Γενικού Νοσοκομείου Πειραιά)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=16204>]

Αν και φαίνεται ύποπτη και πλαστή, διάχυτη είναι σήμερα η αντίληψη ότι η Ιατρική, στην σύγχρονη, παγκόσμια λειτουργική της, είναι ένα πολύπλοκο και πανάκριβο επιστημονικο-τεχνικό σύμπλεγμα πολλαπλών δράσεων, χρεωκοπημένο επίσημα. Ένα παρακμιακό δράμα, αντιπροσωπευτικό της παγκόσμιας πολιτισμικής και θεσμικής κρίσης. Και πρέπει άμεσα να ανασκευασθεί, να αναθεωρηθεί, να καθοδηγηθεί. Ένα αφορισμένο σύστημα, το οποίο, αν και έχει ίσες πιθανότητες να αποκαταστήσει την ισορροπία του, με την συνδρομή της φιλοσοφίας ή να καταρρεύσει οριστικά, κάτω από τις αφόρητες πιέσεις των αγοραίων επιδιώξεων, δείχνει να ολισθαίνει σ' έναν παραλογισμό. Ο παραλογισμός αναγνωρίζεται στην τείνουσα να διαμορφωθεί καθημερινή πρακτική: ενώ αποτρέπουμε τον θάνατο την περίοδο της μεγίστης κάμψεως των περισσότερων οργάνων, προεκτείνοντας την ζωή πέρα από οποιοδήποτε όριο ανακάμψεως, μέσα στην περιοχή του θανάτου, εφαρμόζοντας θαυμαστά επιστημονικοτεχνικά μέσα, που αυξάνουν ραγδαία το κόστος νοσηλείας, περιθάλψεως και αποκαταστάσεως, ή ενώ επιτυγχάνουμε να αναστείλουμε τον θάνατο που απειλείται από φυσικούς παράγοντες (ασθένεια, κακώσεις κ.λπ.), αργότερα τον επικαλούμεθα στην περιοχή της ζωής, αναζητώντας ηθικοεπιστημονικά ερείσματα ανακλήσεως των εφαρμοζόμενων μέσων ή εφαρμόζοντας θανατηφόρα μέσα υπό το πρόσχημα της ευσπλαχνίας. Έτσι, με την συγχυτική παρέμβαση της σύγχρονης ιατρικής, το κρεβάτι του πόνου, της αρρώστιας, της ανημποριάς γίνεται αδυσώπητα προκρούστειο.

Πηγή: c4.nrostatic.com

Κοινωνικές συνιστώσες

Γύρω από το πρόβλημα της ευθανασίας έχει αναπτυχθεί ένα πλέγμα έντονα συγκρουόμενων απόψεων και δογματικών πεποιθήσεων, σε κοινωνικό, πολιτικό, οικονομικό, φιλοσοφικό και θρησκευτικό επίπεδο. Η στάση της κοινωνίας απέναντι στην αρρώστια και τον θάνατο έχει τροποποιηθεί. Η υγεία θεωρείται, πλέον, «εμπορεύσιμο» αγαθό και, κατ' επέκταση, ως ένα διαχειριζόμενο δικαίωμα, επιχειρείται να αναπεριγραφεί και ο θάνατος, ενώ η απόδοση μεγαλύτερης προσοχής στα δικαιώματα του ασθενούς και η ιατροκοποίηση του τελικού σταδίου της ανίατης παθήσεως συνεπάγονται προοδευτικά εντεινόμενη αύξηση της φορτίσεως των νοσηλευτικών ιδρυμάτων με ασθενείς χωρίς ελπίδα ίασεως. Ουσιωδώς, η ευθανασία επιχειρείται να συμπεριληφθεί στα μέτρα οικονομικής ανακουφίσεως των συστημάτων υγείας σε συνθήκες ένδειας πόρων.

Η κοινή γνώμη διαμορφώνει προοδευτικά ευνοϊκή θέση για την αποδοχή της ενεργητικής ευθανασίας (υποβοηθούμενης αυτοκτονίας) σε επιλεγμένες περιστάσεις ανίατης νόσου, και η εκστρατεία της επανεκτιμήσεως της νομικής υποστάσεως της ευθανασίας φαίνεται ότι προοδευτικά κερδίζει έδαφος. Στο τείνον να διαμορφωθεί σύγχρονο αξιακό μας σύστημα, η υγεία εισάγεται ως απλή εκτιμήτρια καταναλωτικής προσδοκίας και η έκπτωσή της ως ανάλογη μείωση καταναλώσεως αγαθών. Αντίστοιχα κι ο θάνατος νοείται ως απλή υποστροφή των βιολογικών εντάσεων στο μηδέν, ως ανακοπή καταναλώσεως. Η σύγχρονη νοοτροπία αποδίδει ολοένα μεγαλύτερη σημασία στο οικονομικά ωφέλιμο και παραγωγικά αποδοτικό άτομο, το άτομο που συμμετέχει στην παραγωγή και στην κατανάλωση αγοραίων αγαθών, παραγκωνίζοντας τους απομάχους της ζωής. Σε αυτό το καινοφανές αξιακό σύστημα, η ονομαστική σημασία κάθε προσώπου συνεχώς ελαττώνεται με την μείωση της παραγωγικής και καταναλωτικής του αποδόσεως, ως την πλήρη περιθωριοποίησή του, όταν γεράσει και αρρωστήσει. Υπό τις διαμορφούμενες πεποιθήσεις, η σύγχρονη κοινωνία με τις καταπιεσμένες αυτοκαταστροφικές επιθυμίες της αφομοιώνει με προοδευτικά μεγαλύτερη ευχέρεια το ενδεχόμενο νομιμοποίησεως της εκούσιας (με συναίνεση του ασθενούς) ή και ακούσιας (χωρίς προηγούμενη συναίνεση) ευθανασίας, και φαίνεται να εξοικειώνεται με λογικές πλήρους αρνήσεως της ζωής, όταν αυτή δεν ανταποκρίνεται στο ύψος των αγοραίων περιστάσεων.

Διάχυτη είναι η γνώμη ότι η σύγχρονη κοινωνία μας αναγνωρίζεται από την αδυναμία ώριμης και ψύχραιμης αντιμετώπισεως της ανθρώπινης μοίρας, που δεν είναι άλλη από την προετοιμασία για τον θάνατο (*si vis vitam para mortem*), που ο Freud[1] το παράφρασε «αν θέλεις να υποφέρεις την ζωή, προετοιμάσου για τον θάνατο». Ο σύγχρονος άνθρωπος είναι ανέτοιμος να αντιμετωπίσει τον πόνο, την αποκρουστικότητα της αρρώστιας, την παγερότητα του θανάτου. Η ανίατη

αρρώστια ανατρέπει την ισορροπία μεταξύ πόνου κι ευχαριστήσεως, προς όφελος του πόνου και η ανατροπή αφορά τον ίδιο, ιδίως, τον ασθενή, το περιβάλλον του, αλλά και τον θεράποντα ιατρό του. Η πρόταση της ευθανασίας αποσκοπεί στην αποκατάσταση της χρηστικής ισορροπίας πόνου-ευχαριστήσεως, καθώς με την εφαρμογή της, το χρόνιο νόσημα (πού φθείρει διαρκώς τον ψυχισμό του ασθενούς, των συγγενών του και του ιατρικού συστήματος) τελειώνει και ο θάνατος μπαίνει στο περιθώριο της ζωής.

[Συνεχίζεται]